

Exo

Chapter 22

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

יִטְבְּחֻ שֶׁה אוֹ- שִׁיזֹר אִישׁ יִנְזֹב־ כִּי 1
sarta-nyembelih-piyambakipun wédhus, utawi sapi-jaler tiyang-jaler tiyang-nyolong Manawi
[H2873](#) [H7716](#) [H7794](#) [H0376](#) [H1589](#)

תַּחַת יִשְׁלֹם בָּקָר תְּמִשָּׂה מְכָרוֹ אוֹ
minangka-ganti piyambakipun-badhé-mbayar sapi gangsal sade-piyambakipun, utawi
[H8478](#) [H1241](#) [H2568](#) [H4376](#)

הַשָּׂה: תַּחַת צֹאן וְאֶרְבַּע- הַשִּׁיזֹר
wédhus-punika. minangka-ganti mènnda lan-sekawan sapi-punika,
[H7716](#) [H8478](#) [H6629](#) [H0702](#) [H7794](#)

“Yen ana wong nyolong sapi utawa wedhus, banjur disembeleh utawa diedol, iku kudu ngijoli, sapi siji kalironana sapi lima, dene wedhus siji kalironana wedhus papat.

וְהִכָּה הַמִּלִּינִי יִמְצֵא בְּמַחְתָּרָתָא אִם- 2
sarta-dipunantem maling dipunanggep wonten-panggenan-mlebet-kanthi-bobol Manawi
[H5221](#) [H1590](#) [H4672](#) [H4290](#)

דְּמִים: לֹו אֵין וְנִמְתָּ
salah-getih. kanggé-piyambakipun tanpa sarta-pejah,
[H1818](#) [H0369](#) [H4191](#)

Manawa ana maling konangan lagi mbabah, banjur dipenthungi nganti mati, iku kang menthungi ora utang getih,

דְּמִים עָלִיו הַשְּׂמֶשׁ זֶרְחָה אִם- 3
salah-getih dhateng-piyambakipun, srengengé sampun-mlethek Manawi
[H1818](#) [H8121](#) [H2224](#)

אֵין אִם- יִשְׁלֹם שָׁלֵם לֹו
tanpa manawi piyambakipun-badhé-mbayar, mbayar kanggé-piyambakipun;
[H0369](#)

בְּנִגְבָתוֹ: וְנִמְכָּר לֹו
ing-colongan-ipun. sarta-dipunsade kanggé-piyambakipun,
[H1591](#) [H4376](#)

nanging yen anggone mateni iku wus kaplethekan srengenge, iku utang getih. Malinge kudu nglironi sapira regane, yen ora duwe, awake diedola minangka lirune kang dicolong.

מִשִּׁיזֹר הַנִּגְבָּה בְּיָדוֹ תְּמִצָּא הִמְצֵא אִם- 4
saking-sapi-jaler colongan-punika wonten-astanipun dipunanggep dipunanggep Manawi
[H7794](#) [H1591](#) [H3027](#) [H4672](#) [H4672](#)

ס יִשְׁלֹם: שָׁנִים תִּיִים שָׁה עֲד- תְּמֹור עֲד-
— piyambakipun-badhé-mbayar. kalih-lipet gesang, wédhus, ngantos kuldi ngantos
[H8147](#) [H7716](#) [H5704](#) [H2543](#) [H5704](#)

Yen kang dicolong iku katemu isih urip, dadia sapi, kuldi utawa wedhus, iku kudu dilironi tikel loro.

כִּי יִבְעָר־ אִישׁ שָׂדֵה אוֹ- כְּרָם
 Manawi tiyang-ngengenaken-angon pategalan utawi kebon-anggur, H0376 H3754

וְשָׁלַח אֶת- [בְּעִירָה] (בְּעִירוֹ) וּבְעָרַר שָׂרְתָה
 sarta-ngluwari — — rajakayanipun, sarta-ngangon wonten-pategalan-ipun H7971 H0853 H1165

אַחַר מִיטָב שָׂדֵהוּ וּמִיטָב כְּרָמוֹ
 tiyang-sanès, ingkang-paling-sae pategalan-ipun lan-ingkang-paling-sae kebon-anggur-ipun H0312 H4315 H3754

יְשָׁלֵם: ס
 piyambakipun-badhé-mbayar. —

Manawa ana wong kang ngengon kewane ana ing pategalane utawa ing kebone anggur, mangka kewan iku diumbar bae, nganti mangani tanduraning liyan nganti entek, kang duwe kewan iku kudu nglironi saka pepethingane pametuning pategalane utawa saka pepethingane pametuning kebon anggure.

כִּי- תִצָּא אֶשׁ וּמִצָּאָה קְצִים וְנֹאכַל נְדִישׁ
 Manawi medal latu sarta-nemokaken eri-eri, sarta-dipunmangsa tumpukan-gandum, H3318 H0784 H4672 H6975 H0398

אוֹ הַקָּמָה אוֹ הַשָּׂדֵה שָׁלֵם יְשָׁלֵם
 utawi tetaneman-ingkang-jumeneng, pategalan, mbayar piyambakipun-badhé-mbayar H7054

הַמְבָעָר אֶת- הַבְּעָרָה: ס
 tiyang-ingkang-ngobong kobongan-punika. — H0853 H1200

Yen ana wong obong-obong lan genine nyalad eren, njalari tumpukan gandum utawa gandum kang durung dienehi utawa tanduran sapategalan katut kobong, kang obong-obong mau kudu nglironi sakabehe.

כִּי- יִתֵּן אִישׁ אֶל- רֵעֵהוּ כֶסֶף אוֹ- כְּלִים
 Manawi tiyang-maringi tiyang-jaler dhateng kancanipun pérak utawi pirantos-pirantos H5414 H0376 H0413 H7453 H3701 H3627

לְשֹׂמֵר וְנִגְבַּל יְמָצָא הַנִּגְבַּל
 kanggé-dipunjagi sarta-dipuncolong saking-griya tiyang-punika, manawi dipunanggep maling, H8104 H1589 H0376 H4672 H1590

יְשָׁלֵם: שָׁנִים
 piyambakipun-badhé-mbayar kalih-lipet. H8147

Manawa ana wong nitipake dhuwit utawa barang marang kancane, mangka titipane iku dicolong saka omahe kang dititipi, saupama kang nyolong kecandhak, kudu nglironi tikel loro.

אִם- לֹא יְמָצָא הַנִּגְבַּל וּנְקָרַב בְּעַל- הַבַּיִת
 Manawi mboten dipunanggep maling, ingkang-gadhah sarta-ngarepaken astanipun H3808 H4672 H1590 H7126 H1167

אֶל- הָאֱלֹהִים אִם- לֹא
 dhateng Gusti-Allah, manawi mboten piyambakipun-mbekta H0413 H0430 H3808 H7971 H3027

בְּמִלְאָכָתָּה רֵעֵהוּ:
 dhateng-barang-garapan kancanipun. H4399 H7453

Saupama kang nyolong ora kecandhak, kang duwe omah disembakna marang ing ngarsaning Allah perlu sumpah, yen pancen ora njupuk barange kancane.

	על- miturut H2543	קמור kuldi, H2543	על- miturut H7794	שור sapi-jaler, H7794	על- miturut H6588	פשע pelanggaran, H6588	דבר- prakawis H1697	כל- sedaya H3605	על- Miturut H3605	9
יאמר H0559	אשר piyambakipun-matur, H0559	אשר ingkang	אבדה barang-ingkang-ical, H0009	כל- sedaya H3605	על- miturut H3605	שלמה rasukan, H8008	על- miturut H8008	שה wédhus, H7716		
	אשר ingkang H8147	שניהם kekalih-ipun, H8147	דבר- prakawis H1697	יבא rawuh H0935	האלהים Gusti-Allah H0430	עד ngantos H5704	זה punika, H2088	הוא punika H1931	כי Punika	
ס —	לרעהו: dhateng-kancanipun. H7453	שנים kalih-lipet H8147	ישלם piyambakipun-badhé-mbayar H8147	אלהים Gusti-Allah, H0430	ירשיען dipunsalahaken H7561					

Ing sarupaning prakara tukar-padu bab barang darbe dadia bab sapi, bab kuldi, bab wedhus, bab sandhangan, lan sadhengah barang kang ilang, manawa kang siji kandha: "Iki duwekku!" -- prakarane wong loro iku kasaosna marang Gusti Allah. Dene sapa kang disalahake dening Gusti Allah kudu nglironi tikel loro marang kancane mau.

	אור utawi H7794	שור sapi-jaler H7794	אור utawi	קמור kuldi H2543	רעהו kancanipun H7453	אל- dhateng H0413	איש tiyang-jaler H0376	יתן tiyang-maringi H5414	כי- Manawi	10
נשבה H7617	נשבה dipunlawan H7617	אור utawi	נשבר tugel H7665	אור utawi	ומת sarta-pejah H4191	לשמר kanggé-dipunjagi, H8104	בהמה kewan H0929	וכל- lan-sedaya H3605	שה wédhus H7716	
								ראה: ingkang-ningali. H7200	אין tanpa H0369	

Manawa ana wong nitipake kuldi, sapi utawa wedhus, utawa kewan apa bae marang kancane, mangka kewan iku mati, putung sikile utawa kebradhat, ora kaweruhan ing wong,

	לא mboten H3808	אם- manawi	שניהם kekalih-ipun, H8147	בין antawis H0996	תהיה badhé-wonten H1961	יהוה Yéhuwah H3068	שבעת Sumpah H7621	11
ולקח H3947	ולקח sarta-mendhet H3947	רעהו kancanipun, H7453	במלאכת dhateng-barang-garapan H4399	ידו astanipun H3027	שלח piyambakipun-mbekta H7971			
			ישלם: piyambakipun-badhé-mbayar. H3808	ולא lan-mboten H3808	בעליו ingkang-gadhah-nipun, H1167			

ing kono karampunganing prakara nganggo sumpah ana ing ngarsaning Sang Yéhuwah, yen kang katitipan iku temen ora njupuk darbeke kancane, lan kang nitipake kudu narima, sarta kang katitipan ora prelu nglironi.

	ישלם piyambakipun-badhé-mbayar	מעט saking-piyambakipun, H4399	יגנב dipuncolong H1589	גנב colong H1589	ואם- Lan-manawi	12
			לבעליו: dhateng-ingkang-gadhah-nipun. H1167			

Nanging manawa kewan mau pancen dicolong, mesthi kudu nglironi marang kang duwe.

18
 — תַּחֲזִיחַ : מְכַשְׁפָּה לֹא
 panjenengan-luwari-gesang. mboten Tiyang-èstri-dukun-sihir
[H2421](#) [H3808](#) [H3784](#)

“Ahli sihir wadon aja sira uripi.

19
 — יוֹמָת : שָׁכַב עַם-בְּהֵמָה מוֹת כָּל-
 piyambakipun-dipunpejahi. pejah kewan, kaliyan tiyang-ingkang-sare Sedaya
[H4191](#) [H4191](#) [H0929](#) [H7901](#) [H3605](#)

Sing sapa laku jina karo kewan, kudu diukum pati.

20
 בְּלִי יִחָרֵם לְאֱלֹהִים זֶבַח לִיתְּוָה לְבִדּוֹ :
 kajawi dipunbinasakan, dhateng-para-dewa Tiyang-ingkang-nyembelih-kurban
[H1115](#) [H0430](#) [H2076](#)
 piyambak. dhateng-Yéhuwah
[H0905](#) [H3068](#)

Sing sapa sesajen marang para allah lan ora marang Pangeran Yehuwah, kudu disirnakake.”

21
 תִּלְחַצְצְנוּ וְלֹא תוֹנָה לֹא-וְגַר
 panjenengan-mencet-piyambakipun, lan-mboten panjenengan-meres mboten Lan-tiyang-manca
[H3905](#) [H3808](#) [H3238](#) [H3808](#) [H1616](#)
 מִצְרַיִם : בְּאֶרֶץ הַיִּיטָם גְּרִים כִּי-
 Mesir. wonten-tanah panjenengan-dados tiyang-tiyang-manca amargi
[H4714](#) [H0776](#) [H1961](#) [H1616](#)

“Sira aja nguya-uya utawa nindhes wong neneka, marga sira dhewe iya wus ngalami dadi wong neneka ana ing tanah Mesir.

22
 תַּעֲנֹן : לֹא וְיִתּוֹם אֶלְמָנָה כָּל-
 panjenengan-nyiksa. mboten lan-lare-lola randha Sedaya
[H3808](#) [H3490](#) [H0490](#) [H3605](#)

Sira aja nganiaya randha utawa bocah lola.

23
 שֶׁעָק אִם-כִּי אֲתוּ תַעֲנָה עָנָה אִם-
 sesambat manawi amargi piyambakipun, panjenengan-nyiksa nyiksa Manawi
[H6817](#) [H0853](#)
 צַעֲקָתוֹ : אֲשַׁמֵּעַ שָׁמַע אֱלֹי יִצְעַק
 sambaipun. Kawula-badhé-mireng mireng dhateng-Kawula, piyambakipun-sesambat
[H6818](#) [H8085](#) [H8085](#) [H0413](#) [H6817](#)

Yen nyata sira nganiaya, mangka iku kalawan sora sesambat marang Ingsun, mesthi bakal Sunsembadani pasambate,

24
 אֲתַכֵּם וְתַרְגְּמִי אֲפִי וְחָרָה
 panjenengan-sedayu sarta-Kawula-badhé-mejahi bebendu-Kawula, Sarta-murub
[H0853](#) [H2026](#) [H0639](#) [H2734](#)
 אֶלְמָנוֹת אֲשִׁיכֶם וְהָיוּ בְּחָרָב
 randha-randha, garwa-garwa-panjenengan sarta-dados nganggo-pedhang,
[H0490](#) [H0802](#) [H1961](#) [H2719](#)
 פִּי : וּבְנֵיכֶם
 — laré-laré-lola. lan-putra-putra-panjenengan
[H3490](#)

nuli bakal tuwuh bebenduningSun, sarta sira bakal padha Sunpateni kalawan pedhang, temah somahira padha dadi randha lan anak-anakira padha lola.

25 אִם- וּכְסָף אֶת- תְּלוּנָה אֶת- עַמִּי אֶת- הָעַנִּי
 Manawi pérak panjenengan-nyilih — umat-Kawula, — tiyang-mlarat
[H3701](#) [H0853](#) [H0853](#) [H6041](#)

עֲמֻדָּה לֹא- תְהִיָּה לֹא-
 kaliyan-panjenengan, mboten panjenengan-dados
[H3808](#) [H1961](#)

כְּנֻשָׁה לֹא- תְשִׁימוּן עָלָיו נִשְׁדָּה:
 kados-tiyang-ingkang-nagih; mboten panjenengan-ngenèkaken
[H5383](#) [H3808](#) [H5392](#) [H5392](#)

Manawa sira ngutangi marang wong panunggalanira, umatingSun kang miskin ana ing antaranira, pangrengkuhira aja kaya salumrahe wong potang, aja sira jaluki anakan.

26 אִם- חָבֵל חָבֵל חָבֵל שְׁלֵמַת תְּחַבֵּל חָבֵל- עַד- בָּא
 Manawi njamin panjenengan-njamin rasukan kanca-panjenengan, saderengipun surup
[H8121](#) [H7725](#) [H8008](#) [H7453](#) [H5704](#) [H0935](#)

הַשְּׁמֶשׁ תְּשִׁיבוּנוּ לֹא:
 srengengé panjenengan-badhé-mbalèkaken-piyambakipun
[H8121](#) [H7725](#)

Saupama sira nganti njupuk jubahe pepadhanira minangka cekelan gadhen, iku sira balekna sadurunge srengenge surup,

27 כִּי הוּא [כְּסוּתָהּ] (כְּסוּתוֹ) לְבִיָּהּ הוּא שְׁמֵלְתוֹ לְעֵרָו
 Amargi punika — panjenenganipun tutupanipun piyambak, punika rasukan kanggé-kulitipun;
[H1931](#) [H3682](#) [H0905](#) [H1931](#) [H8071](#) [H5785](#)

בְּמָה יִשְׁכַּב יְהִיָּה קִי- יִצְעַק
 wonten-menapa piyambakipun-badhé-sare? manawi Sarta-dados
[H4100](#) [H1961](#) [H6817](#)

אֵלָיו וְשִׁמְעֵתִי קִי- חֲנוּן אֲנִי: ס
 dhateng-Kawula, sarta-Kawula-badhé-mireng, amargi welas-asih
[H0413](#) [H8085](#) [H2587](#) [H0589](#)

awit mung iku kemule, iya mung iku sandhangane; kang kanggo turu apa? Kang iku samangsa ana sambate marang Ingsun, mesthi Sunpiyarsakake, awitdene Ingsun iki sipat asih mirma."

28 אֱלֹהִים לֹא- תְקַלְלֵם לֹא- בְּעַמֻּדָּה וְנִשְׂאֵי
 Gusti-Allah mboten panjenengan-ipat-ipat, lan-pangarsa
[H0430](#) [H3808](#) [H7043](#)

תָּאֵר:
 panjenengan-ngipat-ipat.
[H0779](#)

"Sira aja ngala-ala marang Gusti Allah lan aja ngipat-ipati panggedhening bangsanira.

29 מְלֶאכֶתְךָ לֹא- וְדִמְעָתְךָ תְּאַחֵר
 Asil-panjenengan-ingkang-jangkep mboten lan-tetes-panjenengan
[H4395](#) [H1831](#) [H3808](#) [H0309](#)

בְּכֹרֶךָ בְּנֵי- תִתֵּן לִי:
 pambarep putra-putra-panjenengan panjenengan-badhé-maringi
[H1060](#) [H5414](#)

Sira aja lali saos pisungsung saka pametune gandum lan undhuh-undhuhane anggurira. Anakira lanang kang pambarep iku saosna marang Ingsun.

לְשֵׁרָהּ תַעֲשֶׂה כֹּר
kanggé-sapi-sapi-panjenengan, panjenengan-badhé-tumindak Mekaten-ugi
[H7794](#)

אֲמוֹנָה עַם-יְהוָה לְצִאֲנָה
indukipun, kaliyan piyambakipun-badhé-wonten dinten pitung kanggé-mènda-panjenengan;
[H0517](#) [H1961](#) [H3117](#) [H7651](#) [H6629](#)

לִי: תִּתְּנוּ-הַשְּׂמִינִי בְיוֹם
dhateng-Kawula. panjenengan-badhé-maringi-piyambakipun kaping-wolu wonten-dinten
[H5414](#) [H8066](#) [H3117](#)

| Mangkono uga mungguh sapi lan wedhusira, anak-anake padha warna karo embokne pitung dina, ing wolung dinane saosna marang Ingsun.

בְּשֵׂרָהּ וּבְשֵׂר וְלִי תִהְיֶינָה קֹדֶשׁ וְאֲנִשִּׁי
wonten-ara-ara lan-daging kanggé-Kawula; panjenengan-badhé-dados suci Lan-tiyang-tiyang
[H1320](#) [H1961](#) [H6944](#) [H0376](#)

לְכֶלֶב תֹּאכְלוּ לָא תִרְפָּה
dhateng-segawon panjenengan-dhahar; mboten ingkang-dipunsuwek-suwek
[H3611](#) [H0398](#) [H3808](#) [H2966](#)

ס: אֲתוּ תִשְׁלַכֶנּוּ
— piyambakipun. panjenengan-uncalaken
[H0853](#) [H7993](#)

| Sira padha dadia wong suci kagunganingSun: sira aja padha mangan daginge kewan kang kasempal-sempal kewan galak ana ing ara-ara, iku sira pakakna asu.”